

DIVULGACIÓ CIENTÍFICA I BLOCS. UNA BONA IDEA?

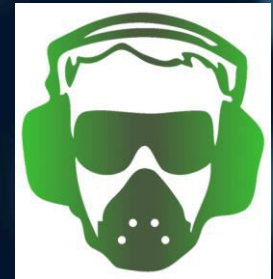
MICRODIÀLEG. EVA PASTOR – PIRATES DE LA CIÈNCIA

eva.pastor@uv.es

Campus Gutenberg
Comunicación y Cultura Científica

CAMPUS GUTENBERG
Divulgació i cultura científica
Barcelona. 17 i 18 de setembre 2012

Piratas de la Ciencia

QUI SOM?

- ✓ Associació que naix el 2004 a partir d'un curs de comunicació científica de la UV. Un grup de comunicació heterogeni, tant des del punt de vista de la formació com dels nostres interessos
- ✓ Ens considerem **Activistes de la ciència**, perquè tractem d'interactuar sempre amb la societat
- ✓ Des del principi hem participat d'activitats diferents: col·laboració amb la Càtedra de Divulgació de la Ciència de la UV, tallers a col·legis i instituts, organització d'una setmana de la nanotecnologia, participació en jornades de portes obertes, i també col·laboració internacional amb la [Xarxa Yasmin](#) i experiència recent amb el vaixell [Heraclitus](#)
- ✓ En el que ens trobem immersos ara és el desenvolupament del nostre bloc

ENS HEM DECIDIT A FER UN BLOC DE CIÈNCIA!

PERQUÈ vs PER A QUÈ

Perquè volem fer un bloc?

Hem de pensar amb el motiu o motivació

Per a què vull fer un bloc?

Es tracta d'aplegar al nostre objectiu, allò que volem aconseguir

ENS HEM DECIDIT A FER UN BLOC DE CIÈNCIA!

PAS 1. Perquè volem fer un bloc?

- ✓ Cal que pensem en allò que ens motiva a l'hora de la creació del bloc, aquella necessitat personal que anem a cobrir amb ell

POSSIBLES RESPOSTES

- ✓ Perquè m'agrada la ciència i m'agrada escriure, i vull unir ambdues coses
- ✓ Perquè tinc la necessitat d'explicar el que faig a la feina
- ✓ Perquè he acumulat molts coneixements sobre el món de la ciència, o molts llocs web i revistes on se'n publiquen coses, i no se que fer amb ells
- ✓ Perquè crec que fa falta que la tasca del científic estiga més valorada

ENS HEM DECIDIT A FER UN BLOC DE CIÈNCIA!

PAS 1. Perquè volem fer un bloc?

- ✓ Cal que pensem en allò que ens motiva a l'hora de la creació del bloc, aquella necessitat personal que anem a cobrir amb ell

POSSIBLES RESPOSTES

- ✓ Perquè vull donar a conèixer el meu laboratori/associació/lloc de treball relacionat amb la ciència
- ✓ Perquè forme part d'un grup o associació i és molt més fàcil fer coses conjuntes mitjançant internet
- ✓ Perquè crec que el futur de la comunicació científica està a la xarxa
- ✓ Perquè tinc temps lliure i no tinc gana de fer esport
- ✓ **Perquè del bloc de Pirates:** Necessitàvem una nova eina de feina que ens permetés a tots participar, revitalitzant així la col·laboració en grup i la motivació

ENS HEM DECIDIT A FER UN BLOC DE CIÈNCIA!

PAS 2. Per a què vull/volem fer un bloc?

- ✓ Cal que pensem ens plantejem uns objectius que perseguir i expressar-los en termes el més pràctic possible

POSSIBLES RESPOSTES

- ✓ Per a tenir un lloc on contar tot allò que m'interessa de la ciència
- ✓ Per a promocionar-me a nivell professional
- ✓ Per a fer currículum
- ✓ Per a establir contactes, o conèixer gent amb les meues mateixes inquietuds
- ✓ Per a dirigir-me o aplegar a un sector de públic determinat de manera directa: gent no interessada en la ciència, alumnat, altres companys de feina o especialitat

ENS HEM DECIDIT A FER UN BLOC DE CIÈNCIA!

PAS 2. Per a què vull/volem fer un bloc?

- ✓ Cal que pensem ens plantejem uns objectius que perseguir i expressar-los en termes el més pràctic possible

POSSIBLES RESPOSTES

- ✓ Per a fer visible el meu camp d'investigació
- ✓ Per a reflexionar i aprofundir més sobre els temes que m'agraden
- ✓ Per a generar opinió
- ✓ Per a experimentar amb diferents estils de comunicació
- ✓ Per a contribuir a crear una cultura científica, un pensament més crític amb informació

ENS HEM DECIDIT A FER UN BLOC DE CIÈNCIA!

➔ PAS 2. Per a què vull/volem fer un bloc?

- ✓ Cal que pensem ens plantejem uns objectius que perseguir i expressar-los en termes el més pràctic possible

POSSIBLES RESPOSTES

- ✓ **Important:** el per a què s'ha de definir i reflexionar al detall, donat que definirà el tipus de bloc que necessitem. Així, les seues característiques el faran diferent a la resta.
- ✓ **El Per a què del bloc de Pirates:** per a parar-nos a reflexionar i fer que els que ens lligen també ho facen, actuant com a una espècie d'agitadors crítics i científics. Ens plantejem qüestions que volem mostrar per a què ens ajuden a generar un debat que ens enriqueisca a tots.

ENS HEM DECIDIT A FER UN BLOC DE CIÈNCIA!

Tipologies de blocs

- ✓ Només alguns exemples d'entre la infinitat que hi ha. Es pot concloure que hi ha molts tipus de blocs i tots poden ser vàlids, en el nostre cas allò que ha de prevaldre sempre és aplegar als nostre objectius

Blocs de resum de notícies o esdeveniments: poden assemblarse a una revista o una secció científica de premsa

- ✓ noticiasdelaciencia.com
- ✓ neofronteras.com
- ✓ noticiasciencias.com
- ✓ e-ciencia.com
- ✓ buscacienciakat.wordpress.com

ENS HEM DECIDIT A FER UN BLOC DE CIÈNCIA!

Tipologies de blocs

Blocs personals per tractar un àrea científica concreta: a la que una persona un grup de gent s'hi dedica. També poden ser periodistes o comunicadors que poden tractar qualsevol àrea

- ✓ danielmarin.blogspot.com.es
- ✓ jindetres.blogspot.com.es
- ✓ alpoma.net/tecob
- ✓ blogs.elpais.com/apuntes-cientificos-mit
- ✓ experientiadocet.com
- ✓ lacienciaparatodos.wordpress.com
- ✓ blocs.tinet.cat/lt/blog/el-bloc-deudald-carbonell
- ✓ comunidades.levante-emv.com/blogs/maria_josep_pico

ENS HEM DECIDIT A FER UN BLOC DE CIÈNCIA!

Tipologies de blocs

Blocs educatius: per animar als alumnes a treballar i desenvolupar les temàtiques que toquen a l'aula

- ✓ acercatealcnic.blogspot.com.es
- ✓ investigacionensomosaguas.blogspot.it
- ✓ ciencia-arte.blogspot.com.es (parat en 2011)

Blocs que tracten la part “curiosa” de la ciència: explicant anècdotes o temes d'actualitat que criden l'atenció

- ✓ fogonazos.es
- ✓ curiosoperoinutil.com

ENS HEM DECIDIT A FER UN BLOC DE CIÈNCIA!

Tipologies de blocs

Blocs temàtics: que tracten reductes concrets de les relacions de la ciència amb altres àrees, com art+ciència, cine+ciència, literatura+ciència, música+ciència

- ✓ sonicando.com
- ✓ imaginarlaciencia.wordpress.com
- ✓ cienciavsficcio.blogspot.com.es/ (última entrada en 2009)
- ✓ blogseitb.com/cienciayhumanismo
- ✓ fisicacf.blogspot.com.es

ENS HEM DECIDIT A FER UN BLOC DE CIÈNCIA!

Tipologies de blocs

Blocs institucionals: per donar a conèixer la seua feina i tenir una eina més de comunicació directa i econòmica

- ✓ conec.es
- ✓ museoevolucionhumana.com/~museoevo/es/zona-gourmet/blog-cientifico
- ✓ blogmuseuciencias.org

Blocs d'agrupacions: o en els que col·laboren diferents autors

- ✓ hablandodeciencia.com
- ✓ microsiervos.com
- ✓ blogs.heraldo.es/ciencia

ENS HEM DECIDIT A FER UN BLOC DE CIÈNCIA!

Casos d'èxit:

amazings.es

- ✓ Molts col·laboradors
- ✓ Molts continguts
- ✓ No és només un bloc...
- ✓ 4 categories amb moltes entrades: humor, escepticisme, curiositats i “alerta magufo”

ENS HEM DECIDIT A FER UN BLOC DE CIÈNCIA!

Casos d'èxit:

stasalicante.blogspot.com.es

Va servir per:

- ✓ Anar motivant a la gent a participar i assistir
- ✓ Fer publicitat, de l'acte, dels patrocinadors, dels participants...
- ✓ Informar sobre l'agenda i altres temes
- ✓ Parlar de ciència
- ✓ Divulgar el contingut i desenvolupament de les diferents activitats i experiències
- ✓ Fer protagonistes als propis participants i organitzadors

ENS HEM DECIDIT A FER UN BLOC DE CIÈNCIA!

Casos d'èxit:

malaciencia.info

- ✓ Llarga trajectòria
- ✓ Entrades escasses però molt treballades
- ✓ Relaciona la ciència cine, notícies...
- ✓ Nombrosos enllaços

ENS HEM DECIDIT A FER UN BLOC DE CIÈNCIA!

Bloc de pirates de la ciència: piratasdelaciencia.com/blog/

CARACTERÍSTIQUES

- ✓ Multidisciplinar
- ✓ Amb tantes temàtiques i estils com persones hi participen
- ✓ De caràcter obert i destinat a la reflexió, a fer preguntes, no a respondre-les
- ✓ Amb voluntat de crítica i “provocació”
- ✓ Amb voluntat de situar la ciència dintre del context social i cultural del moment en que ens trobem
- ✓ Que crea ponts d’unió amb altres àrees del coneixement
- ✓ Amb un post setmanal (i en projecte de 2)

ENS HEM DECIDIT A FER UN BLOC DE CIÈNCIA!

Qüestions que de segur et plantejaràs...

Em llegeix algú?

- ✓ Com sabem si un bloc “funciona”? Quant de temps hem de dedicar a promocionar-lo? Ens ha d'importar quanta gent ens llegeix, les xifres exactes?

No tinc temps per atendre els comentaris

- ✓ És important que la gent comente? És millor un post quan més comentaris genera? O podem també assumir que molta gent llegeix però després no comenta?

ENS HEM DECIDIT A FER UN BLOC DE CIÈNCIA!

Qüestions que de segur et plantejaràs...

És que sóc bilingüe...

- ✓ Cal ser estrictes i que tot estiga en ambdós llengües? Som conscients de que la projecció d'un bloc només en català es veu llimitada? Un bloc només en castellà fet des d'algú que parla català pot perdre part de la seua essència? Ho podem exportar a l'anglès...

Ací cadascú va a la seua (cas de blocs corals)

- ✓ Tret de les tècniques bàsiques d'escriptura "atractiva", cal posar moltes normes de redacció o és millor deixar total llibertat? Molts posts d'estils diferents fan un bloc caòtic o enriquit per diferents punts de vista i poc monòton?

ENS HEM DECIDIT A FER UN BLOC DE CIÈNCIA!

Qüestions que de segur et plantejaràs...

Vos presente a... (cas de blocs corals)

- ✓ Tothom val per escriure? I si es tracta d'una institució o organisme? Són compatibles a un bloc les visions particulars i les institucionals? Deuen formar part d'espais diferents?

ENS HEM DECIDIT A FER UN BLOC DE CIÈNCIA!

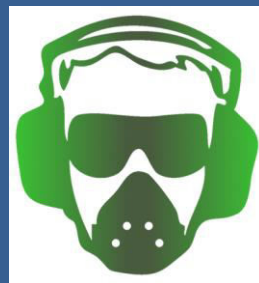
I el futur?

És molt possible que si fem un bon producte acabe donant-se a conèixer

Algunes idees per fidelitzar als lectors

- ✓ Respectar la periodicitat i evitar el caos
- ✓ Mantenir l'estil del blog
- ✓ Cuidar el públic
- ✓ Ser innovadors, sorprendre al lector, estimular-lo

**MOLTES GRÀCIES
PER PARTICIPAR!**

**www.piratasdelaciencia.com
www.piratasdelaciencia.com/blog**

Divulgació científica i blocs. Una bona idea?

Primer: presentar als Pirates

Els Pirates de la Ciència som una associació que naix el 2004 a partir d'un curs de comunicació científica de la UV. Amb els anys el nombre de membres ha variat, amb altes i baixes, però una cosa no ha canviat, som un grup de comunicació molt heterogeni, tant des del punt de vista de la formació com dels nostres interessos.

Ens podríem definir com *Activistes de la ciència*, perquè tractem d'interactuar sempre amb la societat. Ens interessen les circumstàncies de lo social i lo cultural, i situem la divulgació just en el centre, amb una aportació sobretot pràctica, més que teòrica.

Des del principi hem participat d'un munt d'activitats diferents: hem col·laborat amb la Càtedra de Divulgació de la Ciència de la UV amb bars de la ciència i rutes matemàtiques, hem fet tallers a col·legis i instituts, organitzarem una setmana de la nanotecnologia amb un curs, una exposició i altres activitats complementàries. També hem tingut col·laboració internacional amb la xarxa Yasmin, (<http://www2.media.uoa.gr/yasmin/>), hem participat a les jornades de portes obertes d'Expociència, i allò més recent ha sigut la experiència amb el vaixell Heraclitus (<http://www.rvheraclitus.org/>).

Fins aplegar al dia d'avui on estem entusiasmats amb el bloc que encetàrem a novembre de 2011. I per això estic/estem ací, per parlar de la nostra experiència i veure si un bloc pot funcionar com a eina de divulgació científica.

Segon:

Si ens plantejem crear i portar endavant un bloc de divulgació científica, el primer pas que hem de fer és plantejar-nos dos preguntes, les respostes de les quals ens portaran a prendre la decisió de si fer un bloc és una bona idea, i en cas de que la resposta siga sí, quin tipus és l'adequat per a nosaltres (cosa que es podria aplicar a blocs de tots els tipus, no només de divulgació científica).

Seguirem aquest procés de pensament mentre expliquem el nostre cas particular adaptat a ell.

Per què vs Per a què

Per què volem fer un bloc?. Açò suposa el **Motiu o motivació**, i s'ha de pensar bé la resposta i tractar de separar-la del **Per a què**, que és l'**objectiu**.

Pas 1. Per què vull/volem fer un bloc? Cal que pensem en allò que ens motiva a l'hora de la creació del bloc, aquella necessitat personal que anem a cobrir amb ell.

Possibles respostes (no importa que siguin senzilles, no hem de tenir por de ser simples, cal ser el més sincer possible).

- Perquè m'agrada la ciència i m'agrada escriure, i vull unir ambdues coses
- Perquè tinc la necessitat d'explicar el que faig a la feina
- Perquè he acumulat molts coneixements sobre el món de la ciència, o molts llocs web i revistes on se'n publiquen coses, i no se que fer amb ells
- Perquè crec que fa falta que la tasta del científic estiga més valorada
- Perquè vull donar a conèixer el meu laboratori/associació/lloc de treball relacionat amb la ciència
- Perquè forme part d'un grup o associació i és molt més fàcil fer coses conjuntes mitjançant internet
- Perquè crec que el futur de la comunicació científica està a la xarxa
- Perquè tinc temps lliure i no tinc gana de fer esport

A continuació demane a la gent que tregui paper i llapis, i els deixem un parell de minuts per a que proposen quin de tots és, per a ells, el més important, o motivador. I també si algun encaixa o coincideix amb el seu propi, si no, que el diguen i l'afegim (demane col·laboració al dinamitzador).

Tot seguit passem a explicar el **Per què del bloc de Pirates**. Pirates era una associació que per la falta de temps, les diferents feines i vides personals dels membres, etc, havia anat deixant el pes de les activitats en només alguns dels membres, que estaven desbordats i necessitaven un canvi de direcció. Per què fer un bloc? Perquè els pirates necessitàvem una nova eina de feina que ens permetés a tots participar, revitalitzant així la col·laboració en grup i la motivació.

Pas 2. Per a què vull/volem fer un bloc? Es tracta d'aplegar al nostre **objectiu**, de veure què volem aconseguir amb el bloc, i cal expressar-ho en termes pràctics, menys abstractes que en el cas anterior.

Possibles respostes

- Per a tenir un lloc on contar tot allò que m'interessa de la ciència
- Per a promocionar-me a nivell professional
- Per a fer currículum

- Per a establir contactes, o conèixer gent amb les meues mateixes inquietuds
- Per a dirigir-me o aplegar a un sector de públic determinat de manera directa: gent no interessada en la ciència, alumnat, altres companys de feina o especialitat
- Per a fer visible el meu camp d'investigació
- Per a reflexionar i aprofundir més sobre els temes que m'agraden
- Per a generar opinió
- Per a experimentar amb diferents estils de comunicació
- Per a contribuir a crear una cultura científica, un pensament més crític amb informació

Igualment se'n poden afegir molts més, i el cas propi de cadascú pot combinar-ne diferents.

Ara demane de nou a la gent que diga no quin és el més important sino quin considera que seria el seu cas (i continua col·laborant el dinamitzador).

Quan un tria el seu propi **per a què**, cal definir-lo i reflexionar-lo al màxim, perquè al final constituirà el seu **objectiu**, i l'objectiu és allò més important perquè definirà el tipus de bloc de comunicació científica que cal desenvolupar. Les característiques del bloc han d'anar dirigides sempre a complir els nostres objectius, ells ens ajudaran a definir el seu estil propi, el que ens caracteritzarà i farà el nostre bloc diferent a la resta.

Pel que fa al **Per a què del bloc de Pirates** seria, a grans trets, per a parar-nos a pensar i fer que els demás també pensen, actuant com a una espècie d'agitadors crítics i científics. Si volem **definir-ho més**: per a crear un espai on es tracten diferents temes relacionats amb la ciència des del nostre punt de vista, exposant aquelles coses que ens agraden però que sobretot ens plantegen dubtes i ens fan reflexionar, acabant per plantejar les preguntes o qüestions a les que apleguem, i mostrant-les per a que tothom també se les plantege i ens ajude a generar un debat que ens enriqueixca a tots.

Tercer:

Una vegada tenim clar que volem fer un bloc científic, i l'objectiu/s que perseguim amb ell passem a parlar dels blocs de comunicació científica en si. Hi ha infinitat de temàtiques que es podrien tocar, però ens centrarem en:

D'una banda, els exemples que podem trobar de blocs de divulgació científica, n'hi ha infinitat, però es poden agrupar per categories i també alguns destaquen per certs aspectes (sota un criteri completament subjectiu).

D'altra, el cas del bloc de Pirates, quines són les seues característiques, quins dubtes ens han sorgit, i com ens estem plantejant seguir amb ell.

Tipologies de blocs

N'hi ha molts i aquests són només alguns exemples, que de segur amb els participants podríem anar ampliant, també és una classificació subjectiva. Es tracta de reforçar que hi ha mil i un tipus de blocs i tots poden ser vàlids, i recolzar la idea principal anterior de que allò important és que el bloc compleixca el nostre objectiu principal:

- Blocs de resum de notícies o esdeveniments científics (poden assemblar-se molt a una revista o una secció de premsa dedicada a la ciència)

<http://noticiasdelaciencia.com/>
<http://neofronteras.com/>
<http://www.noticiasciencias.com/>
<http://www.e-ciencia.com/>
<http://buscacienciakat.wordpress.com/>

- Blocs personals per tractar un àrea científica concreta a la que una persona o un grup de gent s'hi dedica: sobre botànica, matemàtiques, astrofísica... També poden ser periodistes o comunicadors que poden tractar qualsevol tema relacionat amb ciència

<http://danielmarin.blogspot.com.es/>
<http://www.alpoma.net/tecob/>
<http://www.experientiadocet.com/>
<http://lacienciaparatodos.wordpress.com/>
<http://blocs.tinet.cat/lt/blog/el-bloc-deudald-carbonell>
<http://jindetres.blogspot.com.es/>
http://comunidades.levante-emv.com/blogs/maria_josep_pico
<http://blogs.elpais.com/apuntes-cientificos-mit/>

- Blocs educatius per animar/obligar als alumnes de ciència a treballar i desenvolupar les temàtiques que toquen a l'aula

<http://acercatealcnic.blogspot.com.es/>
<http://investigacionensomosaguas.blogspot.it/>
<http://ciencia-arte.blogspot.com.es/> (parado en 2011)

- Blocs que tracten la part "curiosa" de la ciència, explicant anècdotes o temes d'actualitat que criden l'atenció

<http://www.fogonazos.es/>

<http://curiosoperoinutil.com/>

- Blocs temàtics, que tracten reductes concrets de les relacions de la ciència amb altres àrees, com art+ciència, cine+ciència, literatura+ciència, música+ciència

<http://sonicando.com/>

<http://imaginarlaciencia.wordpress.com/>

<http://cienciavsficcion.blogspot.com.es/> (última entrada en 2009)

<http://www.blogseitb.com/cienciayhumanismo/>

<http://fisicacf.blogspot.com.es/>

- Blocs institucionals, per donar a conèixer la seua feina i tenir una eina més de comunicació directa i econòmica

<http://www.conec.es/>

<http://www.museoevolucionhumana.com/~museoevo/es/zona-gourmet/blog-cientifico>

<http://www.blogmuseuciencias.org/>

- Blocs d'agrupacions, o en els que col·laboren diferents autors

<http://www.hablandodeciencia.com>

<http://www.microsiervos.com/>

<http://blogs.heraldo.es/ciencia/>

- Blocs crítics, que se centren en aspectes controvertits o donen visions diferents de les estem acostumats als mitjans més convencionals

<http://www.proyectosandia.com.ar/>

<http://malditaciencia.blogspot.it/>

<http://cerebrosnolavados.blogspot.it/>

<http://www.hominidos.net/>

<http://blogs.elpais.com/simetrias/>

Aprofitar per destacar casos que a nosaltres ens semblen especials, amb un punt que els diferencia, o també podrien ser anomenats **“casos d'èxit”**.

<http://amazings.es/>

Conta amb moltíssims col·laboradors que tracten la ciència des d'infiniat de punts de vista, ells mateixos diuen que “conten amb alguns dels millors bloguers científics”

Tenir tant gent també significa molts continguts, de vegades fan dos post per dia el que qualsevol, a qualsevol hora, trobarà novetats

No és només un bloc, conta amb secció de notícies, edita una revista, organitza actes, premis...

Humor, escepticisme, curiositats i “alerta magufo” són quatre categories que acullen vora el 50% de les entrades publicades, cosa que indica un estil fresc i que a banda de la informació també busca l’entreteniment

<http://stasalicante.blogspot.com.es/>

Un cas de com un bloc pot estar completament al servei d’un esdeveniment científic. Va servir per:

Anar motivant a la gent a participar i assistir

Fer publicitat, de l’acte, dels patrocinadors, dels participants...

Mantenir informats de l’agenda i coses que anaven sorgint

Parlar de ciència, clar, molts divulgadors escriviren articles

Divulgar el contingut i desenvolupament de les diferents activitats i experiències que es feren durant aquells dies

Fer protagonistes als propis participants i organitzadors que contaren la seua experiència a l’Stas

<http://www.malaciencia.info/>

Té una llarga trajectòria, està en marxa des de 2005, cosa que li procura nombrosos seguidors i fidels

Hi ha sols una entrada per mes, però estan molt treballades, el consumidor/lector pot acostumar-se a esta periodicitat, i sap que quan tinga post serà complet, una mena de reportatge

Analitza pel·lícules, series de televisió, anuncis, notícies, acostant-se a la divulgació científica des d’altres àrees que poden resultar interessants en si mateixes

Hi ha nombrosos enllaços, tant a entrades antigues com a conceptes, de manera que la majoria de coses estan explicades i no es donen per enteses

Cas concret del bloc de Pirates de la ciència
<http://www.piratasdelaciencia.com/blog/>

Quines són les seues característiques:

- Multidisciplinar

- amb tantes temàtiques i estils com persones hi participen
- de caràcter obert i destinat a la reflexió, a fer preguntes, no a respondre-les
- amb voluntat de crítica i “provocació”
- amb voluntat de situar la ciència dintre del context social i cultural del moment en que ens trobem
- que crea ponts d’unió amb altres àrees del coneixement
- amb un post setmanal (i en projecte de 2)

Analitzant el bloc amb més profunditat, una vegada tenim vora un any de trajectòria, podem veure quines qüestions han anat sorgint durant el seu desenvolupament i s’han hagut de discutir, o fins i tot estan pendents de resoldre. És un exemple que tot allò que cadascú també s’ha de plantejar amb el seu propi bloc. Les preguntes finals estan posades per a generar debat en cadascun dels temes:

- Aconseguir que la gent ens llija. La nostra voluntat no és escriure per a nosaltres mateixos, volem donar a conèixer allò que escrivim. Ens hem plantejat diferents coses: incidir en les xarxes socials, començar amb entrevistes per interessar més gent, tindre interacció amb altres blocs. Com sabem si un bloc “funciona”? Quant de temps hem de dedicar a promocionar-lo? Ens ha d’importar quanta gent ens llegeix, les xifres exactes?
- Recolzar els comentaris. Moltes vegades els post donen lloc a comentaris que fem en privat. Cal parlar al mateix bloc, donar-li dinamisme, i que els plantejaments formen part, i completen, el propi post. És important que la gent comente? És millor un post quan més comentaris genera? O podem també assumir que molta gent llegeix però després no comenta?
- El problema del bilingüisme. En el nostre cas se’ns planteja una nova discussió, cadascú escriu en la llengua que vol però, cal ser estrictes i que algú s’encarregue de que sempre estiga en ambdós llengües? Hi ha diverses opinions al grup. Cal dedicar-hi temps a les traduccions? Som conscients de que la projecció d’un bloc només en català es veu llimitada? Però que tal volta un bloc només en castellà fet des d’algú que parla català pot perdre part de la seua essència? Un tema que es pot exportar igualment al cas de que algú o algun grup vullga escriure en castellà o català i anglès.

- Estils. En el cas d'un bloc coral podem trobar molts tipus de post diferents. Cadascú tria diferents mides, té més facilitat o no per expressar-se, és més formal o utilitza l'humor. Tret de les tècniques bàsiques d'utilitzar un títol atractiu, un principi que enganxe, i guardar certes convencions que comparteixca tothom, cal ser molt estricte amb la creació dels posts? És millor deixar total llibertat? Molts posts d'estils diferents fan un bloc caòtic o enriquit per diferents punts de vista i poc monòton?
- Noves incorporacions. En el cas de blocs on participen diferents membres, un nou participant particular no deuria suposar cap problema en el cas de que compleisca el perfil que volem per a la gent que escriu. Però i si es tracta d'una institució o organisme? Són compatibles a un bloc les visions particulars i les institucionals? Deuen formar part d'espais diferents? O només depèn del tipus de bloc?

És possible que si fem un bon producte acabe donant-se a conèixer per el boca a boca, que sembla ser el mètode més efectiu. En el nostre cas, hem passat dels 5 membres que participàvem inicialment a ser uns 10 fixes. Ens ha servit per a motivar a aquells que no es feien l'ànim al principi i també per motivar a nous pirates a unir-se a nosaltres. A més, acaben de contactar-nos del Centre Príncipe Felipe d'Investigació per a una possible col·laboració, així que també ha estat útil per a aconseguir nous contactes.

Però és cert que, una vegada es van afegint seguidors i gent interessada, cal mantenir certes **normes per fidelitzar-los**.

- Sobretot cal ser constant en la periodicitat, no alterar-la ni que siga caòtica
- També cal mantenir l'estil del blog, que algú que l'haja triat per com és no es trobe de sobte amb que el producte ha canviat
- Cuidar el públic: contestar sempre els comentaris, dirigir-se de tant en tant als que lliguen si s'aplega a certa quantitat de seguidors o si un post té una bona acceptació
- Ser innovadors, al mateix temps que mantenim un estil propi també ser capaços de sorprendre al lector, estimular-lo